

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

**MAGISTRAT DR.
MICHAEL MALLIA**

Seduta ta' l-10 ta' Lulju, 2009

Avviz Numru. 344/2006

**Maltacom p.l.c. (C 22334) u b'digriet tat-22 ta' Jannar
2008, isem is-socjeta' attrici gie mibdul ghal "GO plc"**

Vs

**Carmelo Bonnici (ID 510754 M)
Justin Joe Bonnici (ID 212383 M)**

Il-Qorti,

Rat l-avviz ipprezentat mis-socjeta' attrici fis-7 ta' Novembru 2006 fejn talbet lil din il-Qorti li tikkundanna lill-konvenuti jhallsu, in solidum, lis-socjeta' attrici s-somma ta' erbat elef, disa' mija tlieta u disghin lira u erbgħa u erbgħin centezmu (Lm4993.44) in konnessjoni ma' hsarat ikkagunati lill-proprjeta' tas-socjeta' attrici waqt xogħolijiet fi Triq Bormla, Fgura, f'Jannar 2005 u dan skond fattura bir-referenza MC 00586 datata 2 ta' Novembru 2005 (GT 3/2005).

Kopja Informali ta' Sentenza

Bl-ispejjez komprizi dawk tal-prezenti u tat-taxxa fuq id-drittijiet professjonali u bl-imghaxijiet kontra l-konvenuti li gew ingunti ghas-subizzjoni.

Dokumenti mehmuzi:

Dok A - Ittra ufficjali bir-referenza 893/06 datata 16 ta' Frar 2006 debitament notifikata.

Dok B - Vera kopja ta' sentenza moghtija mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali, ippreseduta mill-Onor. Magistrat Antonio Mizzi fit-28 ta' Settembru 2005.

Dok C - Fattura bir-referenza MC 00586.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenuti fejn eccepew:

1. Illi fl-ewwel lok illi s-sentenza pprezentata mis-socjeta' attrici u mmarkata bhala Dokument "B" m'ghandhiex taghmel stat ta' fatt kontra l-esponenti fil-kamp civili ghaliex din hija materja kompletament differenti u inadempjenti minn dawn il-proceduri.
2. Illi fit-tieni lok u dejjem minghajr pregudizzju s-socjeta' attrici ma hijiex il-proprietarja assoluta tal-cables li allegatament giet ikkagunata hsara fuqhom;
3. Illi fit-tielet lok l-eccipjenti ma humiex responsabbli ghall-hsara li allegatament saret fuq l-imsemmija cables tat-telephone tas-socjeta' attrici u dan kif ser jirrizulta fil-mori tal-kawza;
4. Illi dejjem minghajr pregudizzju ghal dak imsemmi hawn fuq, l-ammont mitlub mis-socjeta' attrici ma huwiex wiehed ragonevoli u lanqas ma huwa korrett u ghalhekk ma huwiex dovut mill-konvenuti;
5. B'riserva ghall-eccezzjonijiet ulterjuri.

Semghet ix-xhieda bil-gurament.

Rat l-atti u d-dokumenti kollha tal-kawza.

Ikkunsidrat:

Illi l-konvenuti qeghdin fil-qasam tal-kostruzzjoni u f'Jannar ta' l-2005 kienu qeghdin iqattghu trinka fi Triq Lorry Sant kantuniera ma' Triq Bormla, l-Fgura. Waqt li kien qed isir dan ix-xoghol intlaqat *cable* proprjeta' tas-socjeta' attrici. Dan il-*cable* ssewwa u issa s-socjeta' attrici qieghda titlob il-hlas tat-tiswijiet minghand il-konvenuti.

Irrizulta mill-provi illi fl-20 ta' Jannar 2005 ghal habta ta' 12:15p.m. il-konvenuti kienu qeghdin jaghmlu trinka fi Triq Lorry Sant kantuniera ma' Triq Bormla meta qatghu *cable* proprjeta' tas-socjeta' attrici. Il-*cable* milqut huwa maghruf bhala 1600 PR li kien jaqdi l-inhawi tal-Kottonera. Ritratti ta' din il-hsara jinsabu esebiti fil-process a fol 83. Filwaqt li l-konvenuti mhumix qeghdin jinnegaw illi kienu l-kuntratturi li ghamlu x-xogholijiet inkwistjoni u li qatghu l-*cable*, jghidu li uzaw *mini excavator* u li hadd ma gie biex jimmarka l-*cable* milqut. Dan il-*cable* kien pied u nofs mill-wicc tat-triq, meta suppost kien zewg piedi u nofs.

Justin Bonnici (fol 95) qal illi ghamel applikazzjoni mal-Maltacom izda hadd ma gie biex jimmarka u fi kwalunkwe kaz il-*cable* kien f'art privata. Hu personalment ma kellem lil hadd mill-Maltacom u hadd mid-ditta tieghu mar l-ufficini tas-socjeta' attrici biex jaghmel xi applikazzjoni peress li kienu ser ihaffru f'art privata, allura skond hu, ma kellhomx ghalfejn permess.

Il-konvenut l-iehor Carmelo Bonnici qal piu' o meno l-istess haga li fi kwalunkwe kaz huma kienu qeghdin jahdmu fuq art privata u deherlu li ma kellhomx ghalfejn igibu permess, ghad li kienu applikaw u ottjenew permess mill-ADT sabiex jesejgwxu x-xogholijiet. Minkejja li kellhom dan il-permess hadd mis-socjeta' attrici ma gie biex jimmarkalhom il-*cable*.

Victor Busuttil *Senior Technical Officer* ma' l-*Overseers Section* tas-socjeta' attrici (fol 79) ighid illi kien fil-mansjoni

tieghu li jimmarka l-*cables*. Darba ssir applikazzjoni, mill-inqas tlett ijiem qabel it-thaffir, jiehu hsieb jibghat in-nies sabiex jimmarkaw il-*cables*. Veru illi l-kuntrattur Carmelo Bonnici kellu l-permess numru 1898/04 mill-ADT, pero' b'dana kollu l-konvenuti ma kkuntatjawhx sabiex jimmarkalhom il-*cables*. Esebixxa d-dokument KG 3 (fol 24) minn fejn tidher obbligazzjoni minn naha tal-kuntratturi illi jikkuntatjaw lilu personalment qabel ma jwettqu x-xogholijiet, izda f'dan il-kaz hadd ma kkuntatjah. Gew esebiti bhala Dokument KG 3 ir-regolamenti ta' l-ADT li huma kundizzjonijiet generali illi japplikaw ghal kwalunkwe *trenching works* illi jkunu qeghdin isiru fit-toroq liema regolamenti jghidu espressament li ghandhom jigu kkuntatjati s-*service providers* kollha sabiex jaccertaw illi ma jsirux hsarat.

Joseph Schembri a fol 86 Technical Executive mas-socjeta' attrici, qal illi r-rapport Dokument KG 4 a fol 27 kitbu hu. Mar fuq il-post u kellem lill-konvenut Carmelo Bonnici fejn qallu li cediet il-gaffa. Seta' jara l-hsara u identifika l-*cable* bhala '*1600PR*' illi pero' ma jissewwiex u kellu jinbidel minn *manhole* sa *manhole*. Rigward it-tqeghid tal-*cable* fl-art informa lill-Qorti li hemm zewg metodi ta' tqeghid. Wiehed illi tqieghed il-*cable* u jitghatta bic-cangatura, jsiru *warning tapes* u jitghatta bil-konkos u t-tieni metodu bhalma hu dan il-kaz jitqieghdu fil-*plastic pipes* u kollox jitghatta bit-terrapien.

Il-persuna responsabbli biex timmarka l-*cables* kienet Joseph Bonnici li huwa *overseer* mal-kumpanija GO (fol 103) xehed li xogholu huwa li jimmarka l-*cables*, izda f'dan il-kaz hadd ma gie ghandu sabiex jitlob dan is-servizz. F'dan il-kaz mar fuq il-post u ltaqa' mal-kuntrattur Carmelo Bonnici illi kien prezenti, ra l-*cable* maqtugh fi Triq Lorry Sant kantuniera ma' Triq Bormla l-Fgura.

Ikkunsidrat:

Illi fl-isfond ta' dawn ir-rizultanzi processwali l-Qorti jidhrilha illi l-konvenuti naqsu mill-obbligazzjonijiet taghhom meta ma hadux hsieb li jkollhom il-permessi kollha in regola principalment dak tas-socjeta' attrici

sabiex jigu mmarkati l-*cables* fl-art. M'hijiex skuza li l-*cable* kien biss pied u nofs l-isfel minn wicc it-triq. Il-fatt biss li l-konvenuti naqsu mill-obbligazzjoni taghhom li javzaw formalment lis-socjeta' attrici hija indikazzjoni ta' traskuragni u negligenza fl-operat taghhom.

Il-konvenut Justin Bonnici qal li ghamel applikazzjoni mal-Maltacom izda hadd ma gie biex jimmarka. Mistoqsi jekk marx fl-ufficini jew inkella baghatx lil xi hadd mid-ditta tieghu, ighid li hu personalment ma marx u lanqas ma baghat lil xi hadd mid-ditta tieghu. Ghalhekk ma rrizultax illi fil-fatt il-konvenuti kellhom xi permess minghand il-Maltacom sabiex ikomplu bix-xogholijiet. Lanqas ma jistghu jsibu konfort mill-fatt illi l-art kienet privata. Mhuwiex veru li f'dan il-kaz il-kuntrattur huwa ezenti milli japplika ghall-permessi. Jekk f'dik l-art privata ghaddejjin xi *cables*, allura f'dan il-kaz huwa obbligu taghhom sabiex isegwu l-procedura u jassiguraw li jkollhom il-permessi kollha f'posthom, inkluz l-immarkar tal-*cables*. Kif ghallmet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawza fl-ismijiet Anthony Ventura noe vs Raymond Galea deciza fil-31 ta' Lulju 1996: *"kemm is-sid kif ukoll il-haddiema kienu responsabbli illi jottjenu l-permessi relattivi kollha u jiehdu dawk il-mizuri sabiex jassiguraw li l-cables tas-socjeta' attrici [allura Enemalta] ma jigux danneggjati, anke waqt skavar ta' plot privata."* Dan huwa proprju kontra l-argument tal-konvenuti. Apparti l-fatt illi ma giex ippruvat li l-hsara saret f'art privata pero' anke jekk dan kien il-kaz, ma kienx se taghmel differenza ghar-responsabbilta' tal-konvenuti. Il-Qorti jidhrilha illi s-socjeta' attrici ppruvat fi grad li trid il-ligi illi l-konvenuti kienu negligenti u traskurati fl-operat taghhom u li minhabba f'hekk ikkagunaw hsara u dannu lill-proprjeta' tas-socjeta' attrici. Din l-ahhar socjeta' ipprezentat id-dokumenti u l-kontijiet kollha necessarji sabiex tipprova l-hsara u kemm giet tiswa r-riparazzjoni. Fuq dan ma jidhirx li hemm xi kontestazzjoni min naha tal-konvenuti. Ghalhekk it-talba tas-socjeta' attrici timmerita li tkun konfermata.

Ghal dawn il-motivi,

Kopja Informali ta' Sentenza

Il-Qorti taqta' u tiddeciedi illi tilqa' t-talba tas-socjeta' attrici. Tikkundanna in solidum lill-konvenuti sabiex ihallsu l-ammont ta' €11,631.58 (Lm4993.44) in konnessjoni ma' hsarat ikkagunati lill-propjeta' tas-socjeta' attrici waqt xogholijiet fi Triq Bormla, Fgura, f'Jannar 2005.

Bl-ispejjez u bl-interessi legali mid-data tan-notifika ta' l-ittra ufficjali datata 16 ta' Frar 2006 u notifikata fit-28 ta' Frar 2006 kontra l-konvenuti.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----